

Sygn. akt I CSK 486/18

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku S. F. i J. F.
przy uczestnictwie P. S.A. z siedzibą w L.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 marca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 marca 2018 r., sygn. akt IV Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 7 marca 2018 r. uczestnik postępowania P. S.A. w L. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając na względzie treść wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącego przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na

zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym.

Odnosząc się do uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w pierwszej kolejności zaznaczyć należy, że zasadnie strona skarżąca wskazała, iż zawarty w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wywód Sądu drugiej instancji kwestionujący możliwość zasiedzenia przed dniem 3 sierpnia 2008 r. służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu pozostaje w sprzeczności z odnoszącym się do tej kwestii problemowej stanowiskiem wyrażanym przez Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie. Możliwość zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu przed wprowadzeniem do kodeksu cywilnego art. 305¹ - art. 305⁴ k.c. uznano m.in. w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2011 r., III CZP 10/11 (OSNC 2011, nr 12, poz. 129), uchwałach z dnia 7 października 2008 r., III CZP 89/08 ("Biuletyn SN" 2008, nr 10, s. 7), z dnia 22 maja 2013 r., III CZP 18/13 (OSNC 2013, nr 12, poz. 139) oraz z dnia 27 czerwca 2013 r., III CZP 31/13 (OSNC 2014, nr 2, poz. 11), w wyrokach z dnia 19 maja 2004 r., III CK 496/02 (nie publ.), z dnia 11 marca 2005 r., II CK 489/04 ("Izba Cywilna" 2006, nr 5, s. 49) i z dnia 12 grudnia 2008 r., II CSK 389/08 (nie publ.) oraz w postanowieniach z dnia 31 maja 2006 r., IV CSK 149/05 (nie publ.), z dnia 8 września 2006 r., II CSK 112/06 ("Monitor Prawniczy" 2006, nr 19, s. 1016), z dnia 4 października 2006 r., II CSK 119/06 ("Monitor Prawniczy" 2006, nr 21, s. 1128), z dnia 10 lipca 2008 r., III CSK 73/08 ("Rejent" 2008, nr 7-8, s. 222), z dnia 7 listopada 2008 r., II CSK 326/08 (nie publ.), z dnia 5 czerwca 2009 r., I CSK 392/08 (nie publ.), z dnia 22 lipca 2010 r., I CSK 606/09 (nie publ.), z dnia 6 lipca 2011 r., I CSK 157/11 (OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 45), z dnia 18 kwietnia 2012 r., V CSK 190/11 (nie publ.) i z dnia 26 lipca 2012 r., II CSK 752/11 ("Glosa" 2013, nr 1, s. 51). Jednak mimo powyższego dostrzeżenia nie ma podstaw do uznania, iż doszło do skutecznego wykazania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Strona skarżąca wskazując na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej pomija bowiem okoliczność, że Sąd drugiej w wywodzie prawnym zawartym z uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia nie ograniczył się wyłącznie do zanegowania możliwości zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią

służebności przesyłu. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał także, że nawet przy uznaniu dopuszczalności zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu nie było podstaw do wyprowadzenia wniosku, iż w realiach rozpoznawanej sprawy doszło do zasiedzenia przez uczestnika służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu. Uczestnik w toczącym się postępowaniu nie wykazał bowiem tytułu prawnego, na mocy którego doszło do wybudowania urządzeń przesyłowych oraz w jakiej dacie i na jakiej podstawie doszło do przejęcia tych urządzeń w posiadanie przez jego poprzedników prawnych, a konsekwencji nie zostały wykazane przez uczestnika okoliczności rzutujące na uznanie zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu przy przyjęciu złej wiary.

Przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania z powodu jej oczywistej zasadności nie uzasadnia także argumentacja wskazująca na naruszenie przez Sąd Okręgowy art. 7 k.c. Ustalenie przez Sąd Okręgowy, iż uczestnik oraz jego poprzednicy prawni korzystali z działki bez tytułu prawnego mogło uzasadniać przyjęcie przez ten Sąd złej wiary (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2015 r., I CSK 423/14, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 września 2014 r., II CSK 659/13, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2014 r., nie publ.). Jak podkreśla się w orzecznictwie Sądu Najwyższego ocena dobrej/złej wiary posiadacza służebności jest wybitnie kontekstowa i wymaga uwzględnienia *ad casum* przez sąd *meriti* całokształtu stanu faktycznego, a obalenie domniemania dobrej wiary może nastąpić, gdy z całokształtu okoliczności wynika, że przedsiębiorca przesyłowy w chwili uzyskania posiadania wiedział lub powinien był wiedzieć przy zachowaniu wymaganej staranności, że do nieruchomości, na której zlokalizowane są urządzenia przesyłowe, nie przysługuje mu prawo o treści odpowiadającej służebności przesyłu (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2016 r., III CZP 86/16, OSNC 2017, nr 9, poz. 98, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2017 r., V CSK 584/16, nie publ. oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2018 r., II CSK 115/18, nie publ.).

W sprawie nie zachodzi także nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

jw